

Sorvankaari 9, Nurmijärvi, terveydensuojelulain 27§:n mukainen määräys, oikaisuvaatimus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 12.05.2026 § 58
760/11.06.02.03/2026

Valmistelija

Soininen Miika, miika.soininen@tuusula.fi

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen terveystarkastus on tehnyt asuntoon Sorvankaari 9 E48 01900 Nurmijärvi terveydensuojelulain mukaisen tarkastuksen 2.1.2026 ja 12.3.2026 terveyshaittaepäilyn johdosta. Asukas oli kokenut asunnon lämpötilan haitallisen matalaksi ja havainnut ilmavuotoja pistorasioista asuintiloihin päin.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen terveystarkastaja teki asuntoon ensimmäisen tarkastuksen 2.1.2026. Tarkastuksella havaittiin makuuhuoneessa ilmavuoto pistorasiasta asuintiloihin, mutta ei poikkeavia lämpötiloja. Taloyhtiötä kehoitettiin ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin ilmavuodon korjaamiseksi 16.3.2026 mennessä.

Ensimmäisen tarkastuksen ja korjaustoimenpiteiden välillä asukas esitti vaatimuksen, että huoneistossa suoritettaisiin tutkimuksia, jotka sisältäisivät mikrobinäytteet rakenteista, VOC-yhdisteiden pitoisuusmittaus ilmasta ja teollisuuskuitujen pitoisuus ilmasta.

5.2.2026 asunnon E48 asukas ilmoitti, että korjaustoimenpiteitä suorittamaan tulleet henkilöt eivät suorittaneet vaadittuja toimenpiteitä. Asukkaan ja vuokranantajan edustajan mukaan vaaditut toimenpiteet päästiin suorittamaan 25.2.2026.

Toimenpiteiden jälkeen asukas oli yhteydessä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen ja ilmoitti havainneen lisää ilmavuotoja. Asuntoon sovittiin uusintatarkastus 12.3.2026. Uusintatarkastuksella Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kaksi terveystarkastajaa havainnoivat asunnossa useita ilmavuotoja. Asukas esitti tarkastuksella asunnon normaaliksi asumisolosuhteeksi tilannetta, jossa korvausilmaventtiilit ovat kiinni. Tarkastushetkellä asunnon kaikki korvausilmaventtiilit olivat suljettuina ja asukkaan näkemyksen mukaan tätä voitiin pitää normaalina asumisolosuhteena. Tarkastuksen aikana korvausilmaventtiilit avattiin. Ilmavuodot heikkenivät jonkin verran, mutta olivat edelleen poikkeavia, vaikka korvausilmaventtiilit oli avattu. Asukas esitti tarkastuksella pyynnön saada tapauksesta valituskelpoisen päätöksen.

17.3.2026 asunnon E48 asukas esitti tapauksen käsittelijänä toimineen terveystarkastajan olleen esteellinen tapauksen käsittelyssä.

Terveysvalvonnan päällikkö on tehnyt 7.4.2026 seuraavan päätöksen:

Terveysvalvonnan päällikkö antaa Nurmijärven Kodit Oy:lle (0761288-6) seuraavan Terveydensuojelulain 27§ mukaisen määräyksen.

Päalvelvoite 1 Nurmijärven Kodit Oy:n tulee ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla ehkäistään asuntoon E48 rakenteista tulevia merkittäviä vuotoilmavirtauksia ja varmistetaan riittävä, hallittu sekä puhdas tuloilman saanti. Tarkastuksella havaitut ilmavuodot pistorasioista, valokytkimistä, sähkökaapista ja maustekaapin kohdalla ilmavuotoa on vähennettävä.

Päävelvoite 2 Korjaustoimenpiteiden jälkeen Nurmijärven Kodit Oy:n tulee teettää asunto E 48:ssa teollisten mineraalikulujen tutkimus, jossa asunnosta otetaan 3 kuitunäytettä laskeumamaljamenetelmällä. Ennen kuitututkimusta asunnossa tulee tehdä huolellinen siivous. Kuitututkimuksen aikana asunnon korvausilmaventtiilien tulee olla auki. Kuitututkimuksen onnistumisen ja luotettavuuden varmistamiseksi asunnossa ei saa oleskella tutkimuksen aikana. Kuitututkimuksen tekijällä tulee olla rakennusterveysasiantuntijan (RTA) pätevyys. Käytettävä asiantuntija tulee hyväksyttää Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa ennen tutkimuksen tekemistä. Kuntotutkimuksen raportti tulee toimittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen arvioitavaksi. Määräaika Terveysvalvonnan päällikön määräykseen tullaan esittämään määräaikaan siten, että päävelvoitteiden toimenpiteet tulee tehdä viipymättä, mutta kuitenkin viimeistään 29.5.2026 mennessä.

Päätöksen 7.4. 2026 perustelut

Tarkastuksella havaittiin ilmapuotoja rakenteista, joissa korvausilmaa virtaa hallitsemattomasti rakenteista asuintiloihin. Tätä voidaan pitää terveydensuojelulain mukaisena terveyshaittana. Tarkastuksilla ilmanvaihdon havaittiin toimivan tavanomaisesti, sen jälkeen kun asukkaan sulkevat korvausilmaventtiilit avattiin. Mitattuja hiilidioksidipitoisuuksia voidaan pitää normaaleina.

Asukas oli huolissaan teollisuuskulujen mahdollisuudesta asunnon sisäilmassa, siksi on korjaustoimenpiteiden jälkeen edellytetty kuitupitoisuuden mittaamista, vaikka teolliset mineraalikulut ovat ensisijaisesti muiden oleskelutilojen olosuhteita heikentävä tekijä, ei asuinympäristöjen.

Terveydensuojelulain mukainen terveyshaitta asunnossa on olosuhde, joka voi tuottaa käyttäjille terveydellisiä haittavaikutuksia. Terveydensuojeluviranomaisen tulee puuttua mahdolliseen terveyshaittaan, joka tässä tapauksessa on hallitsematon ilmapuoto rakenteista.

Ilmapuotokorjausten jälkeen tehtävien, laskeuman mukaisen kuitututkimuksen, tarkoituksena on varmentaa, että hallitsemattomat ilmapuodot on estetty siten, että asuntoon ei ole mahdollista tulla teollisuuskulujen rakenteista hallitsemattomien ilmapuotojen mukana. Jotta kuitututkimus olisi mahdollisimman luotettava ja puolueeton, asunnon on oltava asumaton tutkimuksen ajan. Asumattomuudella voidaan varmistaa, että näytteet eivät sisällä asumisen tai asukkaiden tuottamia kuituja sekä se, että korvausilmaventtiilit ovat normaalisti käytössä tutkimuksen ajan (tarkastuksella havaittiin, että asukas oli sulkenut asunnon korvausilmaventtiilit) eikä korvausilmaventtiilien sulkeminen lisää hallitsematonta korvausilman saantia rakenteista. Kuitututkimusta ei kehoitettu suoritettavaksi ensimmäisen tarkastuksen jälkeen, koska huoneistossa ei havaittu poikkeavaa pölymäärää ja terveydensuojeluviranomaisen tehtävänä on erityisesti edellyttää poistamaan todettu terveyshaitta, mikä tässä tapauksessa oli hallitsematon ilmapuoto rakenteista. Kuitupitoisuuden mittaaminen ennen korjaustoimenpiteitä ei olisi tuottanut lisäarvoa tähän.

Asukkaan esittämän väitteen mukaan tapausta käsitellyt terveystarkastaja on ollut esteellinen toimimaan tapauksen käsittelijänä. Se, että terveystarkastaja toimii kunnan työntekijänä, ei tee häntä esteelliseksi käsittelemään kunnan omistamien kiinteistöjen asioita. Nurmijärven kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimii Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta ja vastuukuntana on Tuusula, jonka palveluksessa tapauksen käsittelijänä toiminut terveystarkastaja työskentelee.

Asukas myös esittää terveystarkastajan suorittaneen törkeän virkavirheen lähettämiensä videotodisteiden kanssa. Asukkaan lähettämiä tiedostoja ei voida

käyttää terveyshaitan määrittämiseksi asunnossa. Terveyshaitta-arvio perustuu tarkastukseen tai pätevän ulkopuolisen asiantuntijan selvitykseen. Palo-osastointiin liittyvät asiat kuuluvat pelastusviranomaisille. Tämä on kerrottu asukkaalle ja asia on siirretty tältä osin pelastusviranomaisille.

Oikaisuvaatimus

Asunnon Sorvankaari 9 E48 01900 Nurmijärvi asukas teki asiasta seuraavan oikaisuvaatimuksen:

I VAATIMUKSET

Vaadin, että Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta kumoaa viranhaltijapäätöksen § 9/2026 kokonaisuudessaan ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi seuraavin ehdoin:

1. Valvira-ohjeen noudattaminen: Kuitunäytteenotto on suoritettava Valviran asumisterveysohjeen 4 §:n mukaisesti tavanomaisissa asumisolosuhteissa ilman ennakkosiivousta tai asunnon tyhjentämistä.

2. Esteellisyys: Asian valmistelija Miika Soininen on todettava esteelliseksi (Hallintolaki 28 §) puolueellisen menettelyn ja teknisen näytön manipuloinnin vuoksi.

3. Täytäntöönpanon pysäyttäminen: Päätöksen täytäntöönpano on keskeytettävä, kunnes oikaisuvaatimus on käsitelty ja tekninen näyttöaineisto turvattu.

II PERUSTEET

1. Valvira-ohjeen 4 §:n tietoinen rikkominen

Päätöksessä § 9/2026 asetettu ehto asunnon "huolellisesta siivouksesta" ja tyhjentämisestä ennen kuitumittausta on suorassa ristiriidassa Valviran (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto) valtakunnallisen soveltamisohjeen kanssa.

- Ohjeen sisältö: Asumisterveysasetuksen soveltamisohje 4 § edellyttää, että tutkimukset suoritetaan tavanomaista käyttöä vastaavissa olosuhteissa.

- Vaikutus: Ennakkosiivous hävittää asunnossa olevan historiallisen kuitukuorman ja asukkaiden todellisen altistumisen. Viranomaisen yrittää pakottaa tutkimuksen "laboratorio-olosuhteisiin", mikä katsotaan yritykseksi hävittää tekninen näyttöaineisto vireillä olevan rikostutkinnan (POL-2026-44891) aikana.

2. Tekninen petos ja katselmuolosuhteiden manipulointi

Päätöksen pohjana oleva tarkastuskertomus (17.3.2026) sisältää viranomaisen oman tunnustuksen: "Talon poistoilmanvaihto oli tarkastushetkellä ns. puoliteholla".

- Alipaineen tietoinen pienentäminen katselmuksen aikana on tekninen petos, jolla on peitetty rakenteellisia ilmavuotoja ja vääristetty hiilidioksidimittauksia.

- Päätöksessä mainitut "normaalit CO_2 -pitoisuudet" on saavutettu vasta venttiilien avaamisen jälkeen, mikä ei vastaa asunnon tavanomaista käyttötilaa.

3. Hengenvaaran (EI 0) sivuuttaminen

Viranomaisen sivuuttaa päätöksessään asukkaan toimittaman endoskooppisen videomateriaalin ja paloinsinööri Mikko Hämäläisen pöytäkirjan (12.3.2026).

- Palo-osastoinnin puuttuminen ($\text{EI} \setminus 0$) on suora terveys- ja hengenvaara. Terveysturvallisuuden viranomaisella on virkavelvollisuus huomioida rakenteellinen tiiveys osana asumisterveyttä.

- Viranomaisen kieltäytyminen käyttämästä videotodisteita on pyrkimys rajata vakava

rakennustekninen rikos terveystarkastusprosessin ulkopuolelle.

III VIREILLÄOLO JA VAROITUS

Ilmoitan lautakunnalle, että asia on parhaillaan seuraavien tahojen erityisvalvonnassa:

- Valvira (LVV-U/58521/2026): Kuntakantelu koko valvontaketjun laillisuudesta.
- Poliisi (POL-2026-44891): Syyttjävetoinen tutkinta törkeästä vaaran aiheuttamisesta ja teknisestä petoksesta.

Mikäli lautakunta ei oikaise tätä virheellistä ja ohjeistusten vastaista päätöstä, tulen hakemaan Helsingin hallinto-oikeudelta välitöntä täytäntöönpanokieltoa.”

Esittelijä

terveysvalvonnan päällikkö Suurkuukka Miia

Päätösehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- hylätä tehdyn oikaisuvaatimuksen

Perustelut

Terveysvalvonnan päällikkö on antanut asuntoa Sorvankaari 9 E 48, Nurmijärvi, koskevan määräyksen, jonka mukaan Nurmijärven Kodit Oy:n tulee ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla ehkäistään asuntoon E48 rakenteista tulevia merkittäviä vuotoilmavirtauksia ja varmistetaan riittävä, hallittu sekä puhdas tuloilman saanti. Määräys on annettu, koska merkittäviä ilmavuotoja rakenteista voidaan pitää terveyshaittana. Lisäksi on edellytetty korjaustoimenpiteiden jälkeistä teollisten mineraalivillakuitujen mittausta siten, että asunnossa ei oleskella mittauksen aikana.

Terveysvalvonta on edellyttänyt, että kuitumittaus tehdään poikkeuksellisesti niin, että asunnossa ei oleskella, koska tarkastuksilla asukkaan havaittiin pitävän korvausilmaventtiileitä kiinni ja pitävän tätä asunnon normaalina käyttönä. Annetun määräyksen ensisijainen tarkoitus on ilmavuotojen vähentäminen, kuitumittauksista on edellytetty korjausten lisävarmistuksena ettei asunnossa ole ilmavuotoa, jotka toisivat mahdollisia kuituja asunnon sisäilmaan. Mittaus tulee tehdä, niin että koneellinen ilmanvaihto toimii normaalisti, eikä asukkaan mahdolliset toimenpiteet vaikuta siihen.

Korvausilmaventtiilien sulkeminen voi johtaa korvausilman hallitsemattomaan virtaukseen rakenteiden kautta ja näin vaikuttaa kuitulaskeumaan. Mittauksella ei haluta selvittää asumisen ja asukkaan toiminnan vaikutusta asunnon kuitupitoisuuteen. Asunnon huolellinen siivous ennen suoritettavia kuitumittauksia ei muuta huoneiston tavanomaista käyttötarkoitusta asumisterveysasetuksen 4 § vastaiseksi. Huoneistossa havaittiin ilmavuotoja ilmanvaihdon ollessa ns. puoliteholla ja tästä on annettu korjauskehoitus.

Asukkaan esittämän väitteen mukaan tapausta käsitellyt terveystarkastaja on ollut esteellinen toimimaan tapauksen käsittelijänä. Se, että terveystarkastaja toimii kunnan työntekijänä, ei tee häntä esteelliseksi käsittelemään kunnan omistamien kiinteistöjen asioita. Nurmijärven kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimii Keski-Uudenmaan

ympäristölautakunta ja vastuukuntana on Tuusula, jonka palveluksessa tapauksen käsittelijänä toiminut terveystarkastaja työskentelee.

Paloturvallisuudesta vastaa Nurmijärven alueella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, jolle Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on siirtänyt käsittelyn palo-osastoinnin osalta.

Vireillepanija on lähettänyt terveystarkastukseen useita videoita mahdollisista ilmapuodoista, terveysvalvontaviranomaisen päätöstä ei voi perustella asianomaisten lähettämien videoiden avulla.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Asunnon Sorvankaari 9 E 48 asukas, Nurmijärven kodit